

Dosarul nr. 2ra-949/22
2-17099722-01-2ra-07072022

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. C. Albu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Andrei Sadovnic,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Chiril Bîrsan
împotriva lui Andrei Sadovnic și Alexandrei Bîrsan, intervenient accesoriu notarul
Oleg Chetreanu cu privire la anularea actelor juridice,
împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 26 iulie 2017, Chiril Bîrsan a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Andrei Sadovnic și Alexandrei Bîrsan, intervenient accesoriu notarul Oleg
Chetreanu, solicitând declararea nulă a contractului de donație nr. 10046 din 29
septembrie 2015, încheiat între Andrei Sadovnic și Alexandra Bîrsan, rezoluțiunea
contractului de donație nr. 14311 din 01 noiembrie 2012, încheiat între Chiril Bîrsan
și Alexandra Sadovnic, pe de o parte, iar pe de altă parte, Andrei Sadovnic, în partea
ce ține de cota sa parte de $\frac{1}{2}$.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 25 martie 1993, în
baza dispoziției Primăriei com. Nimoreni, r-nul Ialoveni, nr. 3/a, i-a fost repartizat
terenul destinat construcției, cu suprafața de 0,12 ari. La 11 septembrie 2012, de
către Oficiul Cadastral Ialoveni a fost înregistrat dreptul de proprietate în baza
procesului-verbal de recepție finală nr. 4 din 11 septembrie 2012.

Totodată, a indicat că, la insistența soției sale, Alexandra Bîrsan (Sadovnic), de
a dona fiului ei, Andrei Sadovnic, bunul imobil, deoarece va avea grijă de ei și vor
duce un trai decent, la data de 01 noiembrie 2012, s-au prezentat la notarul Oleg
Chetreanu, unde au semnat contractul de donație prin care împreună cu Alexandra
Sadovnic au donat necondiționat lui Andrei Sadovnic, imobilul din sat. xxxxx, r-nul
xxxxx, constituit din: construcția locativă individuală-01, suprafața la sol de 101,1
mp, formată din casa de locuit cu suprafața la sol de 105,9 mp, subsol și lotul de
pământ pentru construcția locativă cu suprafața de 0,1204 ha.

Reclamantul a menționat că, drept urmare a xxxxx suferit, la data de 13
februarie 2013, a fost internat la Institutul de Medicină Urgentă, transferat apoi la
neurologie și la data de 22 februarie 2013 a fost externat. În anii 2014, 2016, a mai
fost spitalizat, iar la data de 25 mai 2017 i-a fost efectuată o intervenție chirurgicală.

În perioada dată, având o situație materială grea, soția și feciorul ei, categoric au refuzat să-l ajute.

De asemenea, a afirmat că, comportamentul Alexandrei Bîrsan și al lui Andrei Sadovnic s-a schimbat, au început prin diferite metode să-i arate că nu are nimic și urmează să-și caute altă locuință, în caz contrar, va fi dat afară silit din casă. Astfel, au început a adresa diferite plângeri către organele de poliție. La 03 februarie 2016 a fost întocmit în privința sa un proces-verbal cu privire la contravenție pe faptul injuriei, fiind sancționat cu amendă în mărime de 400 de lei. În data de 23 aprilie 2017, ca urmare a adresării către organele de poliție, a fost sancționat cu amendă în mărime de 450 de lei pentru contravenția prevăzută de art. 69 Cod contravențional.

Reclamantul a precizat că, prin hotărârea din 30 mai 2017 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost desfăcută căsătoria încheiată cu Alexandra Bîrsan.

Ulterior, instanța de judecată la data de 12 iunie 2017 a emis încheierea privind eliberarea ordonanței de protecție în favoarea victimei Alexandra Bîrsan pe un termen de 60 de zile, dată la care a aflat despre faptul că Alexandra Bîrsan este unicul proprietar al imobilului donat, deoarece ulterior Andrei Sadovnic i l-a donat Alexandrei Bîrsan.

Reclamantul a susținut că, situația materială s-a înrăutățit, fiind bolnav, i s-au redus și veniturile considerabil, coșul minim de consum este permanent în creștere, în plus, a fost mințit.

Prin încheierea din 06 februarie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, dispunând continuarea examinării cauzei civile.

Prin hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Chiril Bîrsan împotriva Alexandrei Bîrsan și Andrei Sadovnic cu privire la anularea actelor juridice, ca fiind depusă peste termenul de prescripție extinctivă; s-a anulat măsura de asigurare aplicată prin decizia nr. 2r-934/2018 din 05 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pe bunurile imobile cu numere cadastrale xxxxx și xxxxx, situate în sat xxxxx, r-nul xxxxx, proprietar Alexandra Bîrsan

Prin decizia din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Chiril Bîrsan și s-a casat integral hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Chiril Bîrsan și s-a rezoluționat contractul de donație încheiat între Chiril Bîrsan, Alexandra Sadovnic și Andrei Sadovnic, nr. 14311 din 01 noiembrie 2012, înregistrat la organul cadastral cu numărul 5501/12/19851, în partea ce aparține lui Chiril Bîrsan de ½ cotă-parte din bunul imobil situat în r-nul xxxxx, sat. xxxxx, constituit din: construcția locativă individuală-01, număr cadastral xxxxx și lotul de pământ pentru construcție locativă, număr cadastral xxxxx; s-a declarat nul contractul de donație nr. 10046 din 29 septembrie 2015, încheiat între Andrei Sadovnic și Alexandra Bîrsan, cu privire la bunul imobil situat în r-nul xxxxx, sat. xxxxx, constituit din: construcția locativă individuală-01, număr cadastral xxxxx și lotul de pământ pentru construcția locativă, număr cadastral xxxxx.

În consolidarea soluției, instanța de apel verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în apelul declarat de Chiril Bîrsan, a constatat că, instanța ierarhic inferioară, pronunțându-se asupra

aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, neîntemeiat a dispus respingerea cererii de chemare în judecată privind anularea actelor juridice.

În contextul prevederilor art. 7 Cod civil, instanța de apel a aplicat prevederile legislației civile până la modificarea și modernizarea Codului civil.

Redând conținutul prevederilor art. 195 Cod civil, art. 316 alin. (1), (2) Cod civil, art. 827 alin. (1) Cod civil, art. 836 Cod civil, art. 733 Cod civil, art. 738 alin. (1) Cod civil, instanța de apel a notat că, astfel, legislatorul a prevăzut expres, că pentru rezoluțiunea contractului de donație este necesar de a întruni condiția și anume, starea de imposibilitate a donatorului de a-și asigura întreținerea corespunzătoare.

Pot constitui situații de „stare de nevoie” inclusiv cazurile în care veniturile donatorului s-au redus în măsura în care acestea nu-i mai permit să-și asigure atât sieși, cât și persoanelor pe care le are la întreținere legală, întreținerea corespunzătoare sau, intervenirea unor situații neprevăzute. Starea de nevoie determină rezoluțiunea contractului de donație numai dacă a intervenit de la sine, fără ca donatorul să și-o fi provocat în mod intenționat sau prin culpă gravă.

În ședința instanței de apel, cât și din materialele cauzei, s-a stabilit cu certitudine că „starea de nevoie” a lui Bîrsan Chiril s-a înrăutățit după întocmirea contractului de donație, adică pe la începutul anului 2013 și aceasta stare de nevoie a intervenit de sine stătător, fără culpa gravă sau provocarea donatorului.

Totodată, s-a mai reținut că, actuala stare materială a reclamantului/intimat s-a înrăutățit în raport cu cea existentă până la depunerea cererii de chemare în judecată și că acesta nu poate în continuare să se întrețină de sine stătător.

De asemenea, în speță s-a constatat că, venitul bănesc care îl obține lunar Bîrsan Chiril este mult sub limita minimă necesară, mai mult că, reclamantul respectiv are nevoie de cheltuieli pentru tratamentul său și asigurarea vitalității, eveniment ce a survenit după anul 2013.

Totodată, instanța de apel a reținut că, din actele dosarului nu s-a stabilit că Bîrsan Chiril dispune de o altă locuință.

În consecință, s-a dedus stabilirea unei situații materiale dificile a apelantului, care este mai gravă decât cea de la momentul donării bunului. Or, proba contrară nu a fost prezentată de partea opusă.

De aici, instanța de apel a menționat că, starea de nevoie a lui Bîrsan Chiril a apărut o dată cu înrăutățirea stării sale de sănătate, adică începând cu finele anului 2013, când acesta a fost internat în spital de repetate ori.

La acest capitol, în contradictoriu cu poziția expusă de intimați și susținută de instanța ierarhic inferioară precum că, acțiunea de rezoluțiune a contractului de donație este prescrisă, instanța de apel a considerat drept neîntemeiat acest argument, indicând asupra faptului că intentarea acțiunii în temeiul art. 836 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare la momentul înaintării acțiunii) nu este limitată în timp, dar necesită argumentare și probațiune din punct de vedere a imposibilității de întreținere corespunzătoare a donatorului pe sine însuși la momentul formulării acțiunii în instanța de judecată, fără a fi raportată evenimentului intervenirii stării de nevoie.

Potrivit art. 267 alin. (1) Cod civil (până la modernizarea Codului civil din 01 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani,

care conform art. 272 alin. (1) Cod civil în vigoare la momentul depunerii acțiunii, începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune.

În raportul juridic litigios dedus judecătii, dreptul la acțiune a început să curgă atunci, când apelantul/reclamant a indicat că nu se mai poate întreține, dar nu cum indică intimații, din momentul îmbolnăvii lui Bîrsan Chiril. Or, îmbolnăvirea persoanei nu oricând egalează cu imposibilitatea întreținerii, ultima circumstanță urmând a fi demonstrată de partea care cere rezoluțiunea, fapt constatat a fi realizat în speța dată.

În așa mod, instanța de apel a considerat concluziile instanței de fond privind respingerea cererii de chemare în judecată depusă de Bîrsan Chiril către Sadovnic Andrei și Bîrsan Alexandra privind anularea actelor juridice, ca depusă peste termenul de prescripție extinctivă, eronate și aceasta pentru că, starea de nevoie poate surveni pe parcurs, ulterior îmbolnăvirii, mai ales în situația în care și în prezent apelantul Bîrsan Chiril se află la evidență de dispensar, cu diferite maladii, inclusiv cea constatată în anul 2013.

La 10 iunie 2022, Andrei Sadovnic a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin. Instanța de apel a încălcat flagrant regulile de apreciere a probelor. Concluziile instanței, expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Recurentul a opinat că, cererea înaintată de Chiril Bîrsan urmează a fi respinsă integral, din motiv ca aceasta este tardivă, despre ce a menționat în instanța de judecată.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 08 iulie 2022 (Vol.II, f.d.9) a fost expediată în adresa intimaților și a fost recepționată de către notarul Oleg Chetreanu la 13 iulie 2022, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.13). Din adresa intimatului Chiril Bîrsan s-a restituit instanței corespondența cu mențiunea „plecat” (Vol.II, f.d.11-12).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 14 aprilie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 10 iunie 2022, ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Andrei Sadovnic, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Andrei Sadovnic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Andrei Sadovnic.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Andrei Sadovnic împotriva deciziei din 14 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat